ICAA
Independent Cultural & Art Advisors Alliance
Független Kulturális és Művészeti Tanácsadók Szövetsége

ALAPÍTÓI DOKUMENTUM · NO. 02

Etikai Kódex

Az ICAA tagjainak szakmai és etikai normái

v1.2
Budapest, 2026. szeptember
Alapdokumentum

Előszó

Az Etikai Kódex azért jön létre, mert a független kulturális és művészeti tanácsadás csak akkor töltheti be hiteles szerepét, ha a tanácsadói tevékenység kereskedelmi és egyéb érdekektől való függetlensége nem csupán deklarált elv, hanem világos szakmai normák mentén intézményesül, amelyek betartásáért a tanácsadó felelősséget vállal.

A Kódex célja nem pusztán ajánlások megfogalmazása, hanem olyan normatív keret megteremtése, amely a tanácsadói működés valamennyi lényeges területére kiterjed. Szabályozza a megbízóval való kapcsolat alapelveit, a transzparencia követelményeit, a felkészültség elvárásait, valamint az egyéb piaci és intézményi szereplőktől való függetlenség és elhatárolódás normáit.

A Kódex rendelkezései az ICAA valamennyi rendes tagjára - az alapítókat is ideértve - és a szervezet nevében eljáró közreműködőre teljes körűen, kötelező érvénnyel vonatkoznak. Az alapítókra a Kódex ugyanúgy és ugyanolyan eljárásrendben kötelező, mint bármely más tagra. A társult és a pártoló tag a Kódex értékrendjét elfogadja: rá a 6. fejezet és a hivatkozásra vonatkozó szabályok kötelezőek, a tanácsadói működésre vonatkozó rendelkezések pedig annyiban, amennyiben tanácsadói tevékenységet végez.

1. A függetlenség elvei

1.1. Az egyoldalú szakmai lojalitás elve

A tanácsadó egy adott megbízás vagy ügylet során kizárólag egy megbízó érdekében járhat el. Lojalitása oszthatatlan: ugyanazon ügyletben nem képviselheti vagy szolgálhatja egyidejűleg más érintett fél érdekeit, függetlenül attól, hogy az piaci szereplő, magánszemély vagy nonprofit szervezet.

1.2. Az összeférhetetlen érdekképviselet és közvetítői szerep tilalma

A tanácsadó nem vállalhat olyan közvetítői, képviseleti vagy egyéb szerepet, amelynek során az adott ügyletben a megbízóján kívül más érintett fél érdekében jár el, vagy amely a tanácsadói függetlenséget - akár ténylegesen, akár a látszat szintjén - veszélyeztetheti.

E tilalom kiterjed különösen a művészek, galériák, aukciósházak, műkereskedők, bizományosok, szállítók, logisztikai szolgáltatók, továbbá bármely más érintett fél javára végzett közvetítői vagy képviseleti tevékenységre.

1.3. A kettős díjazás (*double dipping*) tilalma

A tanácsadó ugyanazon megbízással vagy ügylettel összefüggésben a megbízóján kívül más személytől vagy szervezettől nem fogadhat el díjazást, jutalékot, kedvezményt, illetve bármilyen pénzbeli vagy természetbeni előnyt.

Ettől kizárólag akkor lehet eltérni, ha a tanácsadó erről a megbízót előzetesen, írásban és egyértelműen tájékoztatta, és a megbízó ehhez kifejezetten hozzájárult.

A megbízó hozzájárulása kizárólag a díjazás vagy előny elfogadására vonatkozhat; nem teszi lehetővé, hogy a tanácsadó az 1.2. pontba ütköző módon más fél érdekében járjon el.

1.4. A saját készlet és értékesítési érdekeltség kizárása

A tanácsadó nem tarthat fenn rendszeres értékesítésre szolgáló saját műtárgykészletet, és nem vállalhat bizományosi, letéti vagy más, értékesítési érdekeltséget keletkeztető szerepet olyan műtárgyakkal kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan tanácsadói tevékenységet végez vagy végezhet.

A tanácsadói és a kereskedelmi készletgazdálkodási szerep nem kapcsolható össze.

1.5. A saját gyűjtési érdek kezelése

Amennyiben a tanácsadó maga is gyűjtő, ezt a megbízóval előzetesen közölnie kell, és köteles a saját gyűjtési érdekeit a megbízás teljes időtartama alatt a tanácsadói tevékenységétől elkülönítetten kezelni.

Ha a tanácsadói javaslat olyan művészt, műtárgyat vagy gyűjtési területet érint, amelyhez a tanácsadónak saját gyűjtési érdeke fűződik vagy fűződhet, erről a megbízót előzetesen tájékoztatja, és az ebből eredő összeférhetetlenséget dokumentált módon kezeli.

1.6. A piacbefolyásolás tilalma

A tanácsadó nem használhatja fel megbízóját arra, hogy saját gyűjteménye, saját érdekeltsége vagy harmadik fél tulajdonában álló műtárgy piaci értékét mesterségesen növelje.

A tanácsadó a megbízás során szerzett információt nem használhatja fel saját vagy harmadik fél javára történő műtárgyszerzésre, piaci előny elérésére, sem a megbízó szándékait megelőző vásárlásra.

Tilos minden olyan összehangolt vagy megtévesztő magatartás, amely a piaci árak mesterséges alakítására irányul, ideértve különösen a látszatlicitálást, az összehangolt vásárlást és a megalapozatlan vagy megtévesztő értékbecslés adását vagy felhasználását.

2. Az összeférhetetlenség kezelése

2.1. Előzetes nyilatkozat

A tanácsadó minden megbízás megkezdése előtt nyilatkozik a megbízónak valamennyi ismert vagy potenciális összeférhetetlenségi körülményéről, beleértve a kereskedelmi kapcsolatokat, galériákhoz vagy aukciósházakhoz fűződő pénzügyi viszonyokat, saját gyűjtési területét és az esetleges korábbi érdekeltségeket.

2.2. Folyamatos kötelezettség

Az összeférhetetlenség kezelése nem egyszeri aktus a megbízás elején, hanem folyamatos kötelezettség. Ha a tanácsadói viszony során felmerül egy új összeférhetetlenségi körülmény, azt haladéktalanul jelezni kell a megbízónak.

2.3. Tiltott konstrukciók

Tilos minden olyan konstrukció, amelyben a tanácsadó a megbízó érdekében eljár, miközben egyidejűleg egy galériától, aukciósháztól, szállítótól, kereskedőtől vagy más piaci féltől díjazást, szívességszolgáltatást, kedvezményt, províziót, visszatérítést vagy más pénzbeli vagy nem pénzbeli előnyt kap. E tilalom alól eltérni kizárólag az 1.3. pontban meghatározott módon, a megbízó előzetes, írásbeli hozzájárulásával lehet.

3. Transzparencia és megbízási feltételek

3.1. Fiduciárius kötelezettségek

A tanácsadó a megbízóval szemben fiduciárius kötelezettségekkel tartozik: lojalitás, gondosság, prudens és felelősségteljes ítéletalkotás. Ezek a kötelezettségek nem korlátozhatók szerződéses kikötéssel, és nem mondhat le róluk a megbízó sem.

3.2. A díjazás dokumentálása

A tanácsadói díjazás alapját, mértékét és módját a megbízóval egyértelműen, előzetesen és írásban kell rögzíteni. Az óradíjat, a projektalapú díjat, a retainer díjat, a sikerességi díjat és az egyéb megállapodásos konstrukciókat a megbízó számára érthetően kell ismertetni és dokumentálni.

3.3. A megbízó tájékoztatása

A tanácsadó köteles a megbízó számára érthető módon tájékoztatást nyújtani a szóban forgó piac állapotáról, az árviszonyokról és a releváns kockázatokról. A tájékoztatás nem lehet félrevezető, nem hallgathat el lényeges tényeket, és nem irányulhat a megbízó érdekeivel ellentétes döntés felé.

4. Titoktartás és információkezelés

A tanácsadó nem élhet vissza azzal az információval, amelyhez a tanácsadói tevékenység során hozzájut. Az 1.6. pontban foglaltakkal összhangban különösen tilos a megbízásból szerzett információt saját kereskedelmi céljaira, befektetéseire vagy más megbízó javára hasznosítani.

A tanácsadó köteles fenntartani a szakmai titoktartást a megbízó személyes adatait, gyűjteményi adatait, vásárlási döntéseit, árait és egyéb bizalmasnak tekintendő információit illetően.

A tanácsadó nem adhat át bizalmas információt harmadik félnek - kivéve, ha a megbízó ehhez kifejezetten, írásban hozzájárult, vagy ha az átadást jogszabály írja elő.

5. Szakmai kompetencia és minőség

5.1. Folyamatos felkészültség

A tanácsadó köteles folyamatosan fenntartani és fejleszteni a tevékenységéhez szükséges kompetenciáit. Megbízást csak olyan területen vállalhat el, amelyen megfelelő tudással és tapasztalattal rendelkezik, vagy amelyen a hiányzó kompetenciát - a megbízó előzetes tájékoztatása mellett - megfelelő együttműködéssel biztosítja.

5.2. Proveniencia és jogi felelősség

A tanácsadó köteles gondosan eljárni az ajánlott tárgyak provenienciáját, jogi státuszát, hitelességét, fizikai állapotát és értékelésének módszerességét illetően. A gondosság mértéke az ügylet értékével és komplexitásával arányos.

5.3. Harmadik fél szakértők bevonása

Ha a megbízás teljesítése során olyan szakkérdés merül fel, amely a tanácsadói kompetencián kívül esik - például restaurálás, konzerválás, jog, adózás vagy biztosítás -, a tanácsadó köteles ezt a megbízónak jelezni, és megfelelő külső szakértőt ajánlani vagy bevonni.

6. Kapcsolat az ICAA-val és a nyilvánossággal

A tanácsadó az ICAA-tagságára vonatkozóan kizárólag a szervezet által jóváhagyott formában és tartalommal kommunikálhat. Az ICAA-tagság feltüntetése félrevezető, pontatlan vagy szakmai arculatot torzító módon tilos.

A tanácsadó az ICAA nevét és nyilvános státuszát nem használhatja olyan kommunikációhoz, amelynek tartalma ellentétes az Etikai Kódexszel, vagy amely a szervezet egészének hitelét sérti.

A társult és a pártoló tag a tagságát kizárólag társult, illetve pártolói minőségében tüntetheti fel. A társult és a pártolói státusz nem szakmai minősítés: nem jelenti, hogy az ICAA az érintettet ajánlja vagy minősíti, és referenciaként, ajánlásként vagy minősítésként nem hivatkozható.

A Szövetség pártolói köre és az Interart Alapítvány, illetve programjai megbízói köre ugyanabban a naptári évben nem fedheti át egymást. A pártolás és a díjazott megbízás elválasztása azt zárja ki, hogy a szövetségi státusz üzletszerzési eszközzé váljon.

A tanácsadó köteles haladéktalanul jelezni az ICAA-nak az advisor@icaa.org.hu címen, ha tudomást szerez egy másik tag olyan magatartásáról, amely egyértelműen összeegyeztethetetlen a Kódexszel.

6. Az Etikai Kódex megsértésének következményei

Az Etikai Kódex megsértése esetén az ICAA a Tagsági és működési keretdokumentum etikai panaszkezelésre és etikai intézkedésekre vonatkozó pontjai szerint jár el; az érintett - az alapítót is ideértve - a saját ügyében a döntéshozatalból kizárt.

Gyors referencia - Core Ethical Commitments

- Kizárólagos lojalitás a megbízó felé - más érdek nem előzheti meg.
- Double dipping és rejtett, harmadik féltől kapott díjazás tilalma.
- Eladásra szánt készlet, bizomány és saját értékesítési érdekeltség kizárása tanácsadói ügyletekben.
- Teljes transzparencia: díjak, megbízás és összeférhetetlenség előzetesen írásban.
- Titoktartás, proveniencia-gondosság és szakmai integritás mint nem tárgyalható kötelezettségek.

ETHICAL CODE - ENGLISH SUMMARY

Independence and Conflict of Interest

ICAA members commit to exclusive loyalty to their client. No double dipping, no hidden third-party compensation, no inventory interest, and no advisory-related private dealing is permitted.

Transparency and Fiduciary Duty

All fees, mandates, and conflicts must be disclosed in writing before engagement begins. The advisor holds a continuing duty to disclose any new conflict of interest throughout the relationship.

Confidentiality, Provenance and Professional Integrity

Client information is strictly confidential. Provenance diligence, legal status, and quality assessment are mandatory obligations. Continuing professional education and appropriate third-party referral are expected.

ICAA Membership and Public Representation

ICAA membership may only be represented in a manner consistent with ICAA communication guidelines; associate and patron status is not a professional qualification or reference. Members must promptly report material violations by other members.